

**«Ақмола облысы білім басқармасының Сандықтау ауданы бойынша білім
бөлімі Балкашин ауылының №1 жалпы орта білім беретін мектебі»
коммуналдық мемлекеттік мекемесінің
ЖАРҒЫСЫ**

1. Жалпы ережелер

1. «Ақмола облысы білім басқармасының Сандықтау ауданы бойынша білім бөлімі Балкашин ауылының №1 жалпы орта білім беретін мектебі» коммуналдық мемлекеттік мекемесі (бұдан әрі - мемлекеттік мекеме) тәрбиелік, білім беру функцияларын жүзеге асыру үшін коммуналдық мемлекеттік мекеменің ұйымдық-құқықтық нысанында күрылған, заңды тұлға мәртебесіне ис коммерциялық емес үйім болып табылады.
2. Мемлекеттік мекеменің түрі: коммуналдық.
3. Мемлекеттік мекеме өз қызметін Қазақстан Республикасының Конституциясына, Зандарына, Президент пен Үкіметтің актілеріне, өзге де нормативтік құқықтық актілерге сәйкес және осы Жарғының негізінде жүзеге асырады.
4. Мемлекеттік мекеменің күрылтайшысы Ақмола облысының әкімдігі болып табылады. (бұдан әрі-күрылтайшы)
5. «Ақмола облысы білім басқармасының Сандықтау ауданы бойынша білім бөлімі» мемлекеттік мекемесі (бұдан әрі - тиісті саланың үекілетті органы) тиісті саланың үекілетті органы болып табылады.
6. Мемлекеттік мекеменің атауы: «Ақмола облысы білім басқармасының Сандықтау ауданы бойынша білім бөлімі Балкашин ауылының №1 жалпы орта білім беретін мектебі» коммуналдық мемлекеттік мекемесі.
7. Мемлекеттік мекеменің орталасқан жері: 021400 индексі, Қазақстан Республикасы, Ақмола облысы, Сандықтау ауданы, Балкашин ауылы, Ағайынды Айсиндер көшесі, 50.

2. Мемлекеттік мекеменің заңды мәртебесі

8. Мемлекеттік мекеме мемлекеттік тіркелген сәттен бастап заңды тұлға құқығына ис болады.
9. Мемлекеттік мекеменің Қазақстан Республикасының Мемлекеттік Елтаңбасы бейнеленген және мемлекеттік мекеменің атауы жазылған бланкілері,

мөрлөрі болады.

10. Қазақстан Республикасының зандарында көзделген жағдайларды қоспағанда, мемлекеттік мекеме басқа занды тұлғаны құра алмайды, сондай-ақ оның құрылтайшысы (қатысушысы) бола алмайды.

3. Мемлекеттік мекеме қызметінің мәні мен мақсаттары

11. Мемлекеттік мекеме қызметінің мәні мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта және жалпы орта білім берудің жалпы білім беретін бағдарламаларын іске асыру болып табылады.

12. Мемлекеттік мекеме қызметінің мақсаты мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта және жалпы орта білім берудің жалпы білім беретін оқу бағдарламаларын іске асыру болып табылады.

13. Мақсатқа қол жеткізу үшін мемлекеттік мекеме мынадай қызмет түрлерін жүзеге асырады:

1) құзыретті тұлғаны қалыптастыруға және дамытуға бағытталған білім беру бағдарламаларын менгеру арқылы оқушылардың функционалдық сауаттылығын дамыту үшін жағдай жасау;

2) білім алушылардың тиісті мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандартында көзделген гылымның базистік негіздерін алуын қамтамасыз ету;

3) жеке адамның шығармашылық, рухани және дене мүмкіндіктерін дамыту, адамгершілік пен салауатты өмір салтының берік негіздерін қалыптастыру;

4) өз Отаны - Қазақстан Республикасына деген азаматтық сүйіспеншілікке, патриотизмге баулау, мемлекеттік рәміздері мен қазақ тілін құрметтеуді, халық дәстүрлерін қастерлеуді, Конституцияға қарсы және қоғамға қарсы кез келген көріністерге төзбеушілілікті тәрбиелеу;

5) Белсенді азаматтық ұстанымы бар жеке адамды тәрбиелеу, республиканың қоғамдық - саяси, экономикалық және мәдени оміріне қатысу қажеттілігін, жеке адамның өз құқықтары мен міндеттеріне саналы көзқарасын қалыптастыру;

6) отандық және әлемдік мәдениеттің жетістіктеріне баулу, қазақ халқының және Қазақстан Республикасында тұратын басқа да ұлттардың тарихын, әдет-ғұрпы мен дәстүрлерін зерделеу;

7) Ерекше білім берілуіне қажеттілігі бар адамдардың (балалардың) білім алуы үшін білім алушылардың жеке ерекшеліктерін ескере отырып, арнайы жағдайлар жасау;

8) білім алушылардың кәсіби уәждемесін қамтамасыз ету;

9) педагогтердің әлеуметтік мәртебессін арттыруды қамтамасыз ету;

10) білім беру саласында мемлекеттік қызметтер көрсету.

Мемлекеттік мекеменің түлектеріне қорытынды аттестаттаудан өткеннен кейін мемлекеттік үлгідегі құжат беріледі.

14. Мемлекеттік мекеме білім беру процесін «Қазақстан Республикасының бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білім берудің үлгілік оку жоспарларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2012 жылғы 8 қарашадағы № 500 бұйрығына, «жалпы білім беру үйымдарына арналған жалпы білім беретін пәндер, таңдау курстары және факультативтер бойынша үлгілік оку бағдарламаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2013 жылғы 3 сәуірдегі №115 бұйрығына сәйкес жүзеге асырады.

15. Мемлекеттік мекеме үлгілік оку жоспарларын, оның ішінде оку процесін жүзеге асыратын қысқартылған оку жүктемесі бар оку жоспарларын дербес таңдайды.

16. Бастауыш білім берудің үлгілік оку бағдарламалары негізгі мектептің білім беру бағдарламаларын кейіннен игеру үшін баланың жеке басын қалыптастыруға, оның жеке қабілеттерін, оку іс-әрекетінде он уәждемесі мен іскерлігін: окудышы, жазудың, есептеудің, коммуникативтік дағдыларының, шыгармашылық езін-өзі іске асырудың, мінез-құлық мәдениетінің берік дағдыларын дамытуға бағытталған.

17. Негізгі орта білім берудің үлгілік оку бағдарламалары білім алушылардың ғылым жүйесінің базалық негіздерін менгеруіне, оларда тұлғааралық және этносаралық қарым-қатынастың жогары мәдениетін қалыптастыруға, жеке тұлғаның езін-өзі айқындауына және кәсіби бағдарлануына бағытталған.

Үлгілік оку бағдарламасы білім алушылардың бейіналды даярлығын қамтиды.

18. Мемлекеттік мекемедегі оку және тәрбие процесі үлгілік оку бағдарламалары мен жұмыс оку жоспарларына сәйкес жүзеге асырылады.

19. Мемлекеттік мекеме тіректі мектеп болып табылады (ресурстық орталық).

20. Ресурстық орталықта оқыту білім алушылардың оку құзыреттілігін, интеллектісін, өзіндік және зерттеушілік сәбек дағдыларын қалыптастыруға ықпал ететін оку – тәрбие процесін үйымдастырудың икемді нысандары негізінде құрылады.

21. Мемлекеттік мекемедегі оку процесі үлгілік оку жоспары негізінде құрылады, жылдық күнтізбелік оку жұмыс кестесімен және сабак кестесімен регламенттеледі.

22. Мемлекеттік мекеме үлгілік оку жоспарының инвариантты және вариативті компоненттерінің сағаттарын мектептен тыс (мәдениет мекемелерінде, спорт ғимараттарында, әскери объектілерде, зерттеу зертханаларында, өнерқасінгік кәсіпорындарда, табигатта) откізеді.

23. Білім алушылардың оку жүктемесі, сабак режимі МЖМББС-ның, санитариялық қагидалардың, денсаулық сақтау және білім беру органдарының ұсынымдары негізінде әзірленген үлгілік оку жоспарлары білім беру үйымы бекітken ережелермен айқындалады.

24. Мемлекеттік мекемедегі сабак кестесін оның басшысы не оны алмастыратын адам бекітеді.

25. Мемлекеттік мекемеде балалар мен жасөспірімдерді медициналық қамтамасыз ету «білім беру объектілеріне қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар «санитариялық қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2017 жылғы 16 наурыздағы № 611 бүйрүгина сәйкес ұйымдастырылады.

26. Білім алушылардың бастауыш, негізгі орта және жалпы орта білім берудің үлгілік оку бағдарламаларын менгеруін бақылау мақсатында мемлекеттік мекеме Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2008 жылғы 18 наурыздағы № 125 «білім алушылардың аралық және корытынды аттестаттаудың үлгеріміне ағымдағы бақылау жүргізуіндің үлгілік кагидаларын бекіту туралы» бүйрүгина сәйкес білім алушылардың үлгеріміне ағымдағы бақылауды және корытынды аттестаттауды жүзеге асырады.

27. Мемлекеттік мекеме ұлттық білім беру деректер базасында деректер өзектілігін және білім саласындағы құзыретті органды ақпараттар жүйелердің автоматтандырылған ақпаратпен алмасуды қамтамасыз етеді.

28. Балаларды мемлекеттік мекемеге қабылдау бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білім берудің оку бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарына окута кабылдаудың үлгі қағидаларына сәйкес белгіленеді.

Тәрбиеленушілерді мектепке дейінгі шағын орталыққа қабылдау «мемлекеттік көрсетілетін қызметтер туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 10-бабының 1-тармақшасына сәйкес мемлекеттік қызметтер көрсету тәртібін айқындайтын занға тәуелді нормативтік құқықтық актілерге сәйкес жүзеге асырылады.

29. Бастауыш, негізгі орта, орта білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын мемлекеттік мекемеден басқа мемлекеттік мекемеге ауыстыру растайтын күжаттардың негізінде мемлекеттік мекеме басшысының бүйрүгимен жүргізіледі.

30. Мемлекеттік мекемедегі тіл саясаты Қазақстан Республикасының Конституциясына және «Тіл туралы» Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес жүзеге асырылады.

31. Мемлекеттік мекеменің міндетті мектеп формасы оқытуудың залыгрлы сипатына және Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2016 жылғы 14 қаңтарлары № 26 бүйрүгимен белгіленген талаптарга сәйкес болуы тиіс.

32. Оку процесі ағымдағы жылдың 1 қыркүйегінен келесі жылдың 25 мамырына дейін жүзеге асырылады. Оку жылы ішінде жалпы білім беру стандарттарына сәйкес каникул белгіленеді.

33. Мемлекеттік мекемеде оқыту мен тәрбиелу мемлекеттік және орыс тілдерінде жүргізіледі.

34. Жанартылған білім беру мазмұнына сәйкес окушылардың білімін бақылау калыптастыруши және жиынтық бағалаумен жүргізіледі.

35. Білім алушылардың саны мемлекеттік мекеменің жобалық сыйымдылығынан аспауы тиіс. Кашықтықтан оқыту нысаны бойынша білім алушылардың саны жалпы санға косылмайды.

36. Сыныптардың толыктырылуты 25 оқушыдан артық емес болып белгіленеді.

Шектеу іс-шаралары орындау барысында мемлекеттік органдардың төтенше жағдайларды енгізу аясында, сонын ішінде белгілі аумақта төтенше ахуал туындаған кезде, карантин енгізген кезде, сыншыта 15 білім алушыларға дейін сыншы-жинақтамдарын калыптастыра алады.

37 Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың мазмұны, шагын орталықтагы оку жүктемесінің ең жоғары көлемі Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2012 жылғы 23 тамыздагы № 1080 қаулысымен бекітілген Қазақстан Республикасының мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарымен белгіленеді.

38. Мемлекеттік мекемеде алқалық басқару органдары (педагогикалық, қамкоршылық, әдістемелік кенестер және педагогикалық әдеп жөніндегі кенес) күрылады.

39. Балаларды мемлекеттік мекемеден он алты жас туралы шығаруга құқыққа қары іс-әрекеттер жасағаны, білім беру үйымының жарғысын өрескел және біриеше рет бұзғаны үшін уәкілетті органның шешімі бойынша ерекше жағдайларда жол беріледі.

Жетім балалар мен ата-анасының қамкорлығының қалған балаларды мекемеден шығару туралы шешім корғаншылық және қамкоршылық органдарының келісімімен қабылданады.

Пробация қызметінің есебінде тұрған кәмелетке толмагандарды мемлекеттік мекемеден шығару туралы шешім пробация қызметінің келісімімен қабылданады.

Тәрбиеленушілерді мектепке дейінгі шагын орталықтан шығару мынадай жағдайларда жүргізіледі:

1) мемлекеттік мекеме мен тәрбиеленушінің ата-анасы немесе өзге де занды өкілі арасындағы шарттың талаптарын бұзған жағдайда;

2) тәрбиеленуші дәлелді себептерсіз және әкімшілікке ескертусіз бір айдан астам уақыт аралында келмеген жағдайда;

3) дәрігерлік консультациялық комиссияның анықтамасы негізінде оның болуына кедергі келтіретін медициналық қарыншылықтармен көрсетілімдер болған жағдайларда тоқтатылады.

40. Білім алушылар мен тәрбиеленушілер құқылы:

1) Мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарттарына сәйкес сапалы білім алуға;

2) оку жоспарларына сәйкес балама курстарды таңдауға;

3) білім беру үйимдарында мүтедектерге, мүмкіндіктері шектеулі балаларға коллежтімді иысанды оқулыктармен, оку-әдістемелік кешендермен және оку-әдістемелік құралдармен, ақпараттық ресурстармен тегін пайдалануға;

4) спорт, оку, акт залдарын, компьютерлік сыншылар мен кітапхананы тегін пайдалануға;

5) өз пікірін және сенімін еркін білдіруге;

6) өзінің адамдық қадір-қасиетінің күрметтелуіне;

7) окудағы, гылыми және шыгармашылық қызметтегі табыстары үшін кетермеленуге және сыйакы алуға.

Білім алушылар мен тәрбиеленушілер міндетті:

1) Мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарттарының талаптарына сәйкес білім, білік, практикалық дағдылар мен құзыреттерді менгеруге, ішкі тәртіп ережелерін, білім беру үйымының жаргысын сақтауга;

2) өз деңсаулығына қамқорлық жасауга, рухани және физикалық түргышдан өзін-өзі жетілдіруге үмтүлуга тиіс;

3) білім беру саласындағы уәкілетті орган белгілеген міндетті мектеп формасына қойылатын талаптарды сақтауга;

4) педагог қызметкердің ар-намысы мен қадір-қасиетін, олар оқитын оку орнының дәстүрлерін күрметтеуге.

41. Кәмелетке толмаган балалардың ата-аналары мен өзге де занды өкілдер құқылы:

1) баланың қалауын, жеке бейімділігі мен ерекшеліктерін ескере отырып, білім беру үйымдарын тандауга;

2) ата-аналар комитеттері, Қамқоршылық кенесі арқылы білім беру үйымдарын басқару органдарының жұмысына қатысуга;

3) білім беру үйымдарынан өз балаларының үлгеріміне, мінез-құлқына және оку жағдайларына қатысты ақпарат алуға;

4) психологиялық-медициналық-педагогикалық консультацияларда өз балаларын оқыту мен тәрбиелеу проблемалары бойынша консультациялық комек алуға;

5) балаларының шарттық негізде косымша қызметтер алуына.

Ата-аналар мен өзге де занды өкілдер міндетті:

1) балалардың омірі мен окуы үшін салауатты және қауіпсіз жағдайлар жасауга, олардың зияткерлік және дене күшінің дамуын, имандылық түргышдан қалыптасуын қамтамасыз етуге;

2) білім беру үйымының жарғысында айқындалған қағидаларды орындауда;

3) балалардың оку орнындағы сабактарға қатысуын қамтамасыз етуге;

4) білім беру үйымдары қызметкерлерінің ар-намысы мен қадір-қасиетін күрметтеуге;

5) білім беру саласындағы уәкілетті орган белгілеген міндетті мектеп формасына қойылатын талаптарды орындауда;

6) білім беру үйымында белгіленген киім нысанын сақтауга.

42. Педагог қызметкердің құқықтары мен міндеттері.

Кәсіби қызметті жүзеге асыру кезінде Педагог құқылы:

1) тиісті білім беру деңгейінің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттының талаптарын сақтау шартымен кәсіптік қызметті үйымдастырудың тәсілдері мен нысандарыни еркін тандауда;

2) лауазымды адамдар мен басқа да адамдар тарарапынан зансыз араласудан және кедергі келтіруден корғауды қамтиды;

3) білім алушылар, тәрбиеленушілер және олардың ата-аналары немесе өзге де занды өкілдері тарарапынан мамандыққа күрметпен қарауда;

4) кәсіптік қызметті жүзеге асыру үшін ұйымдастырушылық және материалдық-техникалық қамтамасыз ету және қажетті жағдайлар жасауға;

5) ғылыми, зерттеу, шығармашылық, эксперименттік қызметті жүзеге асыру, педагогикалық практикага жаңа әдістемелер мен технологияларды енгізуға;

6) тиісті білім беру деңгейінің мемлекеттік жалпыға міндепті стандарттының талаптары сақталған жағдайда шығармашылық қастамашылықта, оқыту мен тәрбиелеудің авторлық бағдарламалары мен әдістерін әзірлеуге және қолдануға, оқыту мен тәрбиелеудің жана, негұрлым жетілдірілген әдістерін дамытуға және таратуға;

7) Білім беру бағдарламасына сәйкес оқу құралдарын, Оқу материалдары мен оқыту мен тәрбиелеудің озге де құралдарын таңдауға;

8) білім беру бағдарламаларын, оқу жоспарларын, әдістемелік материалдарды және білім беру қызметтінің өзге де компоненттерін, сондай-ақ окулыктарды, оқу-әдістемелік кешендер мен оқу құралдарын әзірлеуге қатысуға;

9) жұмыс орны бойынша сайлану және сайланбалы лауазымға орналасуға;

10) білім беру сапасын жетілдіруге бағытталған, оның ішінде білім беру үйымының қызметтіне қатысты мәселелерді талқылауға, қатысуға;

11) білім беру үйымын басқарудың алқалы органдарының жұмысына қатысуға;

12) кемінде бес жылда бір рет біліктілігін арттыруға;

13) үздіксіз кәсіптік дамыту және біліктілікті арттыру нысандарын таңдауға;

14) біліктілік санатын мерзімінен бұрын беру;

15) Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен жеке Педагогикалық қызметті жүзеге асыруға;

16) Кәсіби қызметтегі жетістіктері үшін мадақталуына;

17) «әскери қызмет және әскери қызметшілердің мәртебесі туралы» Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес әскери қызметке шакыруды кейінге қалдыру;

18) Қазақстан Республикасының заңнамасында айқындалған тәртіппен және шарттарда кәсіптік дағдыларын қолдау және арттыру үшін «Болашак» халықаралық стипендиясы бойынша тағылымдамадан отуғе;

19) үйым басшысының өзіне қатысты кабылдаган актілеріне, әрекеттеріне және шешімдеріне жоғары тұрған лауазымды адамдарға немесе сотқа шағым жасауға;

20) білім алушылар, тәрбиеленушілер және олардың ата-аналары немесе өзге де занды өкілдері тарапынан ар-намысы мен қадір-қасиетін құрметтеуге;

21) Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген озге де құқықтар жатады.

Педагог міндепті:

1) өз қызметтінде тиісті касіби құзыреттерді менгеруге;

2) оқыту мен тәрбиелеудің педагогикалық қагидаттарын сақтауға, оқыту мен тәрбиелеудің сапасын мемлекеттік жалпыға міндепті білім беру стандарттарында көзделген талантардан төмен емес деңгейде қамтамасыз етуге;

3) өзінің кәсіби шеберлігін, зерттеу, зияткерлік және шыгармашылық деңгейін үздіксіз жетілдіруге, оның ішінде кемінде бес жылда бір рет біліктілік санаты деңгейін арттыруға (растаяуға);

4) педагогикалық әдепті сақтауға;

5) Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен міндетті мерзімдік медициналық қарап-тексеруден өтуге;

6) білім алушылардың, тәрбиеленушілер мен олардың ата-аналарының немесе өзге де заңды өкілдерінің ар-намысы мен кадір-қасиетін құрметтеуге;

7) балаларды заңға, адамиң және азаматтың құқықтарына, бостандықтарына, ата-аналарына, ұлжандаріне, отбасылық, тарихи және мәдени құндылықтарға, мемлекеттік рәміздерге құрмет, жоғары адамгершілік, патриотизм, қоршаған ортаға ұқыпты қарау рухында тәрбиелеуге;

8) білім алушылар мен тәрбиеленушілерлің омірлік дагдыларын, құзыреттерін, дербестігін, шыгармашылық қабілеттерін дамыту және саламатты емір салты мәдениетін қалыптастыру;

9) өмірлік қызын жағдайда жүрген баланы анықтау фактілері туралы білім беру үймының басшылығын дереу хабардар өтуге;

10) құқық қорғау органдарына және білім беру үймының басшылығына Қылмыстық не әкімшілік құқық бұзушылық белгілері бар, оның ішінде білім беру үймынан тыс жерде кәсіптік қызметіне байланысты өзіне белгілі болған әрекеттерді (әрекетсіздікі) көмелетке толмағандардың жасау немесе оларға катысты жасалу фактілері туралы дереу хабарлауға;

11) білім алушылар мен тәрбиеленушілерді оқыту және тәрбиелеу мәсслелері бойынша ата-аналарға немесе өзге де заңды өкілдерге консультация беруге.

Педагог саяси үтітсө мақсатында, білім алушылар мен тәрбиеленушілерді саяси, діни немесе өзге де сенім-напындарды қабылдауға не олардан бас тартуға мәжбүрлеу үшін, алеуметтік, наслідлік, ұлттық немесе діни алауыздықты қоздыру, алеуметтік, наслідлік, ұлттық, діни немесе тілдік тиесілік белгісі, дінге қозқарасы бойынша азаматтардың ерекшелігін, астамшылығын не кемшілдігін насиҳаттайтын, оның ішінде білім алушыларға Қазақстан Республикасының ұлттары мен ұлыстарының тарихи, ұлттық, діни және мәдени дастанрлері туралы анық емес мәліметтерді хабарлау арқылы үтіттеу үшін, сондай-ақ білім алушыларды Қазақстан Республикасының Конституциясына және Қазақстан Республикасының заңнамасына қайшы келетін әрекеттерге итермелеу үшін білім беру процесін пайдалануға құқылы емес.

Міндеттерін бұзғаны және педагог қызметкері, педагог атағына кір келтіретін теріс қылыш жасағаны үшін Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес жауаптылықка әкеп соғады.

43. Мемлекеттік мекеме «Білім туралы» Қазақстан Республикасы Занының 63 бабына сәйкес қызмет корсетуге құқылы.

Мұліктік жалдауға (жалға алуға) беруден алынған кірістерді мемлекеттік мекеме дербес пайдаланаады.

44. Мемлекеттік мекемеде оқыту үлгі нысаны Қазақстан Республикасы Білім және гылым министрінің 2016 жылғы 28 қаңтардагы № 93 бүйрығымен бекітілген Орта білім беру үйімдары үшін білім беру қызметтерін көрсету шартының негізінде жүзеге асырылады.

45. мемлекеттік мекеме осы Жарғыда бекітілген оның қызметінің мәні мен мақсаттарына сай келмейтін қызметті жүзеге асыруға, сондай-ақ мәмілелерді жасауга құқылы емес.

46. Мемлекеттік мекеменің Қазақстан Республикасының заңдарында немесе құрылтай құжаттарында белгілі бір шек қойылған қызмет мақсаттарына қайшы не оның басшысының жарғылық құзыретін буза отырып жасаған мәмілесі: тиісті саланың уәкілетті органының, жергілікті аткарушы органдың талап-арызы бойынша жарамсыз деп танылуы мүмкін.

4. Мемлекеттік мекемені басқару

47. Мемлекеттік мекемені жалпы басқаруды Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес айқындалған тиісті саланың уәкілетті органы жүзеге асырады.

48. Құрылтайшы Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен мынадай функцияларды жүзеге асырады:

- 1) мүлікті мемлекеттік мекемеге бекітеді;
- 2) мемлекеттік мекеменің жарғысын бекітеді, оған өзгерістер мен толықтырулар енгізуіл жүзеге асырады;
- 3) коммуналдық мемлекеттік мекемені қайта үйімдастыру және тарату туралы шешім қабылдайды;
- 4) мемлекеттік мекемеге берілген немесе озінің шаруашылық қызметінің нәтижесінде сатып алынған мүлікті алғы қоюды немесе қайта белуді жүзеге асырады.

49. Тиісті саланың уәкілетті органы Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен мынадай функцияларды жүзеге асырады:

- 1) мемлекеттік мекемені қаржыландырудың жеке жоспарын бекітеді;
- 2) мемлекеттік мекеме мүлкінің сакталуына бақылауды жүзеге асырады;
- 3) мемлекеттік мекеменің басқару органдарының құрылымын, қалыптастыру тәргібін және өкілеттіктерінің мерзімін, мемлекеттік мекеменің шешімдер қабылдау тәргібін анықтайды;
- 4) мемлекеттік мекеме басшысының құқықтарын, міндеттерін және жауапкершілігін, оны атқаратын қызметінен босатудың негіздерін белгілейді;
- 5) мемлекеттік мекеменің құрылымы мен шекті штат санын бекітеді;
- 6) мемлекеттік мүлік жоніндегі уәкілетті органга мемлекеттік мекемеге берілген немесе өзінің шаруашылық қызметінің нәтижесінде сатып алған мүлікті алғы қоюға немесе қайта болуге келісім береді;
- 7) Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген озге де функцияларды жүзеге асырады.

50. Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген жағдайларды қоспағанда, мемлекеттік мекеменің басшысын тиісті саланың үәкілетті органы кызметке тағайындаиды және кызметтен босатады.

51. Мемлекеттік мекеменің басшысы мемлекеттік мекеменің жұмысын үйымдастырады және оған басшылық жасайды, тиісті саланың үәкілетті органына тікелей бағынады (Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген жағдайларды қоспағанда) және мемлекеттік мекемеге жүктелген міндеттердің орындалуы мен оның өз функцияларын жүзеге асыруы үшін дербес жауапты болады.

52. Мемлекеттік мекеменің басшысы дара басшылық қағидаттарында әрекет етеді және мемлекеттік мекеме кызметінің мәселелерін Қазақстан Республикасының заңнамасымен және осы Жарғымен айқындалатын өз күзыретіне сәйкес дербес шешеді.

53. Мемлекеттік мекеме басшысының мемлекеттік мекеменің жарғылық смес кызметті жүзеге асыруына бағытталған іс-әрекеттері Енбек міндеттерін бұзу болып табылады және тәртіптік және материалдық жауаптылық шарапарын қолдануға әкеп соғады.

54. Мемлекеттік мекеменің қызметін жүзеге асыру кезінде Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен мемлекеттік мекеменің басшысы:

- 1) мемлекеттік мекеме атынан сенімхатсыз әрекет етеді;
- 2) мемлекеттік органдарда, өзге де үйымдарда мемлекеттік мекеменің мудделерін білдіреді;
- 3) шарттар жасасады;
- 4) сенімхаттар береді;
- 5) мемлекеттік мекеменің іссапарлар, тағылымдамалар, қызметкерлерді қазақстандық және шетелдік оку орталықтарында оқыту және қызметкерлердің біліктілігін арттырудың өзге де түрлері жөніндегі тәртібі мен жоспарларын бекітеді;
- 6) барлық қызметкерлер үшін міндетті бұйрықтар шығарады және нұсқаулар береді;
- 7) тиісті саланың үәкілетті органы тағайындаитын қызметкерлерден баска, мемлекеттік мекеменің қызметкерлерін жұмысқа қабылдайды және жұмыстан босатады;
- 8) Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен мемлекеттік мекеме қызметкерлеріне көтермелсуз шарапарын қолданады және тәртіптік жаза қолданады;
- 9) өзінің орынбасарының (орынбасарларының) және мемлекеттік мекеменің өзге де қызметкерлерінің міндеттері мен өкілеттік аясын айқындаиды;
- 10) Сыбайлас жемқорлықтың алдын алу бойынша шарапар қабылдайды және ол үшін дербес жауапты болады;
- 11) Қазақстан Республикасының заңнамасымен, осы Жарғымен және тиісті саланың үәкілетті органымен өзінс жүктелген өзге де функцияларды жүзеге асырады.

5. Мемлекеттік мекеменің мүлкін құру тәртібі

55. Мемлекеттік мекеменің мүлкінің құны, оның теңгерімінде көрсетілетін зандағынан активтері құрайды. Мемлекеттік мекеменің мүлкі:

1) оған мешілк іесі берген мүліктен;

2) ез қызметі нәтижесінде сатып алынған мүліктен (ақшалай кірістерді қоса алғанда);

3) Қазақстан Республикасының заңнамасында тыйым салынбаган езге де көздер есебінен калыптастырылады.

56. Мемлекеттік мекеме езіне бекітіліп берілген мүлікті және өзіне смета бойынша белінген каражат есебінен сатып алынған мүлікті ез бетімен иеліктен шыгаруға немесе оған озге де төсілмен билік етуге құқылы емес.

57. Егер Қазақстан Республикасының зандарында мемлекеттік мекемеге кірістер әкелетін қызметті жүзеге асыру құқығы берілсе, онда Қазақстан Республикасының зандарына сәйкес білім беру салаларындағы мемлекеттік мекемелер өндіретін тауарларды (жұмыстарды, көрсетілетін қызметтерді) еткізуден түсетін акшаны коспағанда, осында қызметтен алынған акша тиісті бюджетке есептелуге жатады.

58. Егер Қазақстан Республикасының зандарында қосымша қаржыландыру көзі белгіленбесе, мемлекеттік мекеменің қызметі бюджетten қаржыландырылады.

59. Мемлекеттік мекеменің қаржы-шаруашылық қызметін тексеруді және тексеруді Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен тиісті саланың уәкілетті органы жүзеге асырады.

6. Мемлекеттік мекеменің жұмыс тәртібі

60. Мемлекеттік мекеменің жұмыс тәртібі ішкі сібек тәртібі қағидаларымен белгіленеді және Қазақстан Республикасы Еңбек заңнамасының нормаларына кайшы келмеуге тиіс.

7. Құрылтай құжаттарына өзгерістер мен толықтыруды енгізу тәртібі

61. Мемлекеттік мекеменің құрылтай құжаттарына өзгерістер мен толықтыралар енгізу құрылтайшының шешімі бойынша жүргізіледі.

62. Мемлекеттік мекеменің құрылтай құжаттарына енгізілген өзгерістер мен толықтыралар Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес тіркеледі.

8. Мемлекеттік мекеменің филиалдары мен окілдіктері туралы мәліметтер

63. Мемлекеттік мекеменің филиалдары мен өкілдіктері жоқ.

9. Мемлекеттік мекеменің кайта ұйымдастыру және тарату шарттары

64. Мемлекеттік мекеменің кайта ұйымдастыру және тарату құрылтайшының шешімі бойынша жүргізіледі.

65. Мемлекеттік занды тұлға заң актілерінде көзделген басқа да негіздер бойынша таратылады.

66. Таратылған мемлекеттік занды тұлғаның кредиторлардың талаптарын канагаттандырғаннан кейін, қалған мүлкін Мемлекеттік мүлік жөніндегі уәкілетті орган немесе Құрылтайшы кайта беледі.

67. Таратылған мемлекеттік мекеменің ақшасы, осы занды тұлғаның мүлкін еткізу итілгенде алынған қаражатты қоса алганда, кредиторлардың талаптары канагаттандырылғаннан кейін қалған ақша тиісті бюджеттің кірісіне есептеледі.

Басшы

Дұлат Ә

Т.А.Ә.

М

қолы